

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. หลักสูตรภาษาไทย
3. การเขียน
4. การวัดและประเมินผลการเขียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - งานวิจัยในประเทศ
  - งานวิจัยต่างประเทศ

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นเสมือนหัวใจของการศึกษา ครูจะต้องถนอมความรู้ถ่ายทอดให้เข้าถึงความรู้สึกของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เนื้อหาสาระ ความคิด ความเข้าใจ รวมทั้งทักษะ และเจตคติตลอดจนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนและธรรมชาติของเนื้อหาวิชา ซึ่งนักวิชาการได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของบุช จ้อยซ์

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นแนวความคิดของบุช จ้อยซ์ (อ้างถึงใน มาลี จุฑา 2542 : 99) ได้เสนอแนวความคิดว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้งหลายที่ครูนำมาใช้ในสถานศึกษาทุกระดับ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้แต่ละวิธี ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน

1. การจัดลำดับเนื้อหาสาระ (syntax) เป็นการจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระจากง่ายไปหายากและสลับซับซ้อน ที่เรียกว่า “Advance Organizer”
2. การสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ (Social System) เป็นการจัดสภาพแวดล้อมของผู้เรียนให้อยากรู้และอยากเรียน เช่น ครูยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอารมณ์ดี และกระตุ้นให้เด็กอยากรู้และอยากเรียน

3. การสร้างหลักการและปฏิกิริยาจากผู้เรียน (Principle of Reaction) เป็น การสร้างหลักการของเนื้อหาสาระตามบทเรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนและการจูงใจ เพื่อปรับพฤติกรรม

4. การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการจัดการเรียนรู้ (Supporting System) เป็น การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการจัดการเรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญ การใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการกำหนด กิจกรรมแบบทดสอบ และแบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วย

บุช จ้อยซ์ (Bruce Joyce : อ้างถึงใน มาลี จุฑา 2542 : 99) ได้สรุปวิธีการจัดการ เรียนรู้ต่างๆ และจัดแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม หรือ 4 สกุล จำนวน 16 รูปแบบ คือ

1. สกุลกระบวนการเสนอด้วยข้อมูล (The Information Processing Family) เป็น กลุ่มรวบรวมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการนำเสนอเป็นหลัก แบ่งได้ 6 รูปแบบ คือ

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ความคิดรวบยอด (Concept Attainment) เป็น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จุดประกายความคิดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด ในตนเอง ตามแนวคิดของ เจโรม บรูเนอร์ (Jerome Bruner)

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ความคิดแบบอนุมาน (Inductive Teaching) เพื่อ พัฒนาความคิดในเชิงเหตุผล รวบรวมข้อมูล จัดระบบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทาง วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของฮิลดา ทาบ (Hilda Taba)

1.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Training) เป็น รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ ตามแนวคิดของ ริชาร์ด ซัชแมน (Richard Suchman)

1.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนเชิงวิทยาศาสตร์ (Science Inquiry) เป็นรูปแบบใช้สอนวิทยาศาสตร์ และสอนระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดของโจเซฟ เจ ชวบบ (Joseph J. scharb)

1.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบพัฒนาสติปัญญา (Developmental) เป็น รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาสติปัญญาให้แก่ผู้เรียนตามแนวคิดของ จีน เพียเจ (Jean Piaget)

1.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการจัดการความก้าวหน้า (Advance Organizer) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้เรียน ตามแนวคิด ของ เดวิด ออซูเบล (David Ausubel)

2. สกุลแห่งบุคคล (Person Sources family) เป็นกลุ่มรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา ตัวผู้เรียน ให้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และมีบุคลิกภาพที่ดี รูปแบบการสอนกลุ่มนี้มี 5 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถือตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Nondirective Teaching) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะทำหน้าที่เป็นเสมือนที่ปรึกษา โดยมอบหมายงานให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ครูกำหนด ทั้งนี้จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจตนเอง รับผิดชอบตนเอง และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดของ คาร์ล โรเจอร์ส (Carl Rogers)

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (Synectics) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พูด เขียน และแสดงออกตามความเหมาะสม ตามแนวคิดของ วิลเลียม กอร์ดอน (William Gordon)

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบการฝึกฝนความตระหนัก (Awareness Training) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มความตระหนักให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนพิจารณาบุคคลและสังคมให้ ลึก กว้าง และไกลขึ้น เป็นการมองโลกให้กว้างไกล เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง และผู้อื่นตามแนวคิดของฟิท เฟลส์ และวิลเลียม ชัลซ์ (Fitz Peris and William Schutz)

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการประชุมในชั้นเรียน (Classroom Meeting) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะร่วมมือกันวางแผนการจัดการเรียน การจัดการเรียนรู้ การสร้างปทัสถานของห้องเรียน การจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การจัดการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ตามแนวคิดของวิลเลียม กลาสเซอร์ (William Glasser)

2.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ระบบความคิดรวบยอด (Conceptual System) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความคิดรวบยอด ให้แก่ผู้เรียนตามแนวคิดของ เดวิด อี. ฮันท์ (David E. Hunt)

3. สกุลการปะทะสังสรรค์ทางสังคม (The Social Interaction) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สนองตอบธรรมชาติของผู้เรียนในฐานะเป็นสัตว์สังคมประเภทหนึ่งที่สนใจและชอบสัมพันธ์กับผู้อื่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้กลุ่มนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ร่วมมือกันวิเคราะห์และช่วยกันแก้ไขปัญหาทั้งในบทเรียนและสังคมปัจจุบัน แบ่งได้ 4 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยระบบกลุ่มสัมพันธ์ (Group Investigation) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการของกลุ่มสัมพันธ์ โดยให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มร่วมกิจกรรมตามที่

บทเรียนกำหนด เช่น จัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ จัดเป็นระบบของการพัฒนาทักษะทางสังคมตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ตามแนวคิดของ เฮร์เบิร์ต เทเลน และ จอห์น ดิวอี้ (Herbert Thelen and John Dewey)

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ความเที่ยงธรรม (Jurisprudential Teaching) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กรณีศึกษา (Case) เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนฝึกการวางกรอบความเที่ยงธรรมในสังคม ตามแนวความคิดของ โดนาลด์ โอลิเวอร์ และเจมส์ พี. เชฟเวอร์ (Donald Oliver and James P. Schaver)

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติการ (Laboratory Method) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการฝึกปฏิบัติทางไหวพริบของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบุคลิกภาพ การฝึกทักษะในการเข้ากลุ่ม และการสร้างบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียน ตามแนวคิดของ เบ็ทเทล เมน (Bethel Maine)

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนทางสังคม (Social Inquiry) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้วิธีทางตรรกศาสตร์ในการสืบสวนสอบสวนพฤติกรรมมนุษย์ทางด้านสังคมศาสตร์ คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาทางสังคม ตามแนวความคิดของ ไบรอน แมสเซียลิส และเบนจามิน คอก (Byron Massialas and Benjamin cox)

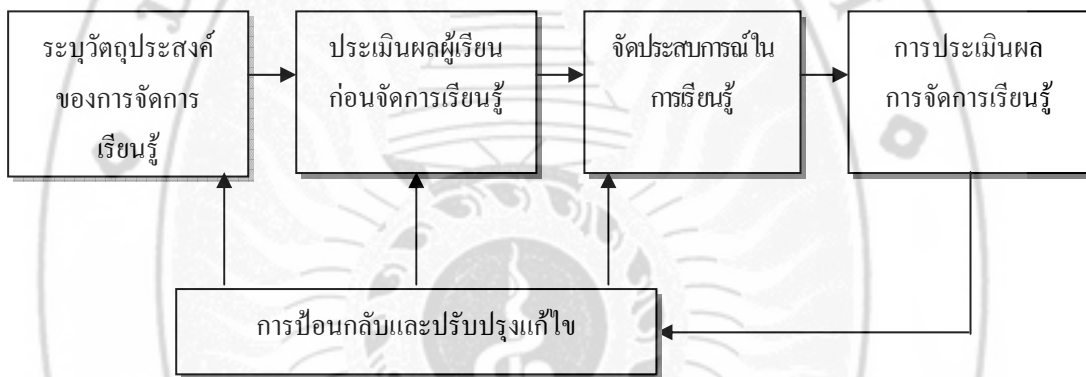
4. สกุลระบบพฤติกรรม (The Behavior System Family) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ซึ่งเน้นการตอบสนองพฤติกรรมและการฝึกทักษะของผู้เรียนแต่ละคน รูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้มี 1 รูปแบบ คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้การวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ (Operant Conditioning) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ซึ่งเน้นการตอบสนองพฤติกรรมและการฝึกทักษะของผู้เรียนแต่ละคนโดยวางเงื่อนไขด้วยการกระทำ มีการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการกระทำ และมีรางวัลให้เป็นแรงเสริม ตามแนวคิดของ บี. เอฟ. สกินเนอร์ (B. F. Skinner)

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น สุวัฒน์ นิยมคำ (อ้างถึงใน มาลี จุฑา 2542 : 106) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพว่าจะต้องประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. ระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ครูจะต้องระบุวัตถุประสงค์ด้วยเสมอ

2. ประเมินความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ ครูควรทดสอบหรือประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียน จะได้จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม
  3. จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ หัวใจของการจัดการเรียนรู้คือ ชั้นจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน
  4. ประเมินผลการเรียนการจัดการเรียนรู้ ครูควรประเมินผลการเรียนการจัดการเรียนรู้บ่อย ๆ เพื่อประเมินความงอกงามในวิชาที่เรียนของนักเรียน
  5. ป้อนกลับและปรับปรุงแก้ไข ครูควรได้พิจารณาทบทวนถึงผลการจัดการเรียนรู้ของตนและหาวิธีปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
- จากรูปแบบการสอนทั้ง 5 ขั้น สรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพของ สุวัฒน์ นิยมกล้า

ชาญชัย อาจินสมาจาร (อ้างถึงใน มาลี จุฑา 2542 : 106-107) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยครูจะต้องมีพฤติกรรมที่จำเป็น ดังนี้

1. สอนให้กระจ่าง (Clarity of Instruction) ครูจะต้องวางแผน กำหนดเนื้อหาที่จะสอนว่าจะสอนอะไร (What) สอนทำไม (Why) สอนเมื่อไร (When) และสอนอย่างไร (How)
2. มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm During Instruction) ครูต้องมีความกระตือรือร้นเป็นตัวอย่างให้แก่ นักเรียน เพราะครูเป็นศูนย์รวมของพฤติกรรม ถ้าครูขาดความกระตือรือร้น นักเรียนก็จะหงอยและเหงานตามไปด้วย ดังนั้น ครูต้องเตรียมการสอนและกิจกรรมให้พร้อมเป็นตัวอย่างให้แก่ นักเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุก ทุกชั่วโมงครูจะตั้งเป้าหมายว่านักเรียนจะต้องได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นและสนุกสนานพร้อมกันไปด้วย
3. เน้นเรื่องงาน (Task Orientation) ครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีความตั้งใจจริงในการเรียน ให้นักเรียนตื่นตัวอยู่เสมอ เสมือนหนึ่งเป็นนักธุรกิจที่พร้อมจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

4. มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ (Instructional Strategies) ครูจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้หลาย ๆ วิธี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการใหม่ ๆ ของนักเรียน

5. มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน (Interaction with Student) ครูจะต้องยอมรับว่านักเรียนเป็นเสมือนบุตรหลานของเรา แต่ละคนย่อมมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ครูควรรหาโอกาสพูดคุยกับนักเรียนทุกคน ได้ถามถึงปัญหาของนักเรียน (ถ้ามี) และควรให้คำปรึกษาตามความเหมาะสม

6. ใช้คำถามที่น่าสนใจ (Use of Interesting Questions) ครูต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักถาม และให้คะแนนหรือให้รางวัลอย่างอื่นเป็นสิ่งจูงใจ

จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของ ชาญชัย อาจินสมาจาร

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญช่วยให้การเรียนรู้มีคุณภาพมีการดำเนินการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ในการจัดการเรียนรู้ไม่สามารถกล่าวได้ว่ารูปแบบใดเหมาะสมหรือดีที่สุด ดังนั้น การเลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ครูจะต้องนำไปใช้ให้เหมาะสมกับระดับและวัยของนักเรียน ถ้าใช้รูปแบบที่เหมาะสมนักเรียนก็จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การเรียน การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ในปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย

สาระการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การกำหนดสาระการเรียนรู้นี้ ถือเป็นสาระแกนกลางที่ทุกคนต้องเรียน เนื่องจากได้กำหนดจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่วิเคราะห์มาจากมาตรฐานการเรียนรู้ 12 ปี จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การกำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดตามสาระหลักทั้ง 5 หัวข้อ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดว่ามีอะไรที่ต้องเรียนรู้บ้าง แต่ในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงครูผู้สอนต้องจัดในลักษณะบูรณาการ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาไทย การบูรณาการอาจทำได้หลายวิธี ที่สะดวกและเหมาะสมมาก คือ การใช้วรรณคดีหรือวรรณกรรมเป็นแกน

ธรรมชาติของภาษาไทยเป็นเรื่องของทักษะ ซึ่งจะแยกเนื้อหาสาระของทักษะแต่ละชั้นปี โดยเด็ดขาดไม่ได้ จำเป็นต้องมีกระบวนการฝึกทักษะต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกันไป เช่น เนื้อหาการอ่านแจกลูกคำในมาตราต่าง ๆ การจับใจความ การเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย การเขียนเรื่อง แสดงความรู้ ความคิด ประสพการณ์ ความรู้สึก ความต้องการ จินตนาการ การนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิต ฯลฯ จำเป็นต้องสอนทุกชั้นเพราะเป็นเรื่องของทักษะทางภาษา แต่ละชั้นจะมีเนื้อหาในการฝึกทักษะที่เพิ่มความซับซ้อนและยากมากขึ้น

สถานศึกษาสามารถนำสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ขั้นกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค ซึ่งอาจมีการกำหนดสาระการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป แต่ต้องยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เมื่อครบช่วงชั้นแล้วนักเรียนควรได้เรียนครบถ้วนตามสาระที่กำหนด ขณะเดียวกันสถานศึกษาอาจนำสาระการเรียนรู้ในท้องถิ่นมาสอดแทรก หรือเพิ่มเติมได้ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว้างขวางขึ้น และได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นด้วย

2.1 สารของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.1 ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยของสถานศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มวิชาอื่น สถานศึกษาจะนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีดังนี้

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (Strand) ซึ่งเป็นแก่นความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละสาระ เพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้อันเป็นคุณภาพของผู้เรียน ที่ผู้สอนจะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้น ทั้งมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทุกช่วงชั้น มิใช่เฉพาะช่วงชั้นที่จะจัดการเรียนรู้นั้นๆ เพื่อเห็นภาพพัฒนาการเรียนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายภาค และเป็นหน่วยกิต

ทั้งนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเวลาเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทย และคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800 - 1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่านเขียนและการคิดคำนวณ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 40 (เวลาเรียนตลอดทั้งปี 800 - 1,000 ชั่วโมง) ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญ

ต่อภาษาไทยและให้ความสำคัญต่อวิทยาศาสตร์มากขึ้น ผู้เรียนภาษาไทยยังต้องฝึกฝนทบทวนอยู่เป็นประจำเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี กำหนดเวลาเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ยังคงมีความสำคัญควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ให้ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดให้มีรายวิชาเพิ่มเติมใหม่ เป็นรายวิชาที่น่าสนใจหรือมีความยากในระดับสูงขึ้น จัดเป็นรายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการเป็นรายวิชาเลือกเฉพาะทาง

2.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นหลักสูตรมาตรฐาน (Standard – Based Curriculum) และมีลักษณะเป็นหลักสูตรสมรรถฐาน (Competency – Based Curriculum) กล่าวคือหลักสูตรจะมีสาระการเรียนรู้เป็นกลุ่มเนื้อหาที่จะต้องจัดการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดคุณภาพของการจัดการศึกษาแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) เป็นสมรรถฐานที่ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จึงเป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนที่ครูจะจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและแสดงความสามารถดังกล่าว ส่วนมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกำหนดสาระการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐานเนื้อหา (Content Standard) ซึ่งส่วนมากจะเขียนเป็นความคิดรวบยอด กำหนดเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติกำหนดคุณสมบัติที่เป็นความสามารถปฏิบัติงานและคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นจะกำหนดความรู้หลักการให้เกิดความคิดระดับสูง มีทักษะและกระบวนการและมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งครูจะนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้ เชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนสู่ชีวิตจริงและสู่สังคมภายนอก และเป็นแนวทางการประเมินผลเพื่อพิจารณาความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องนำมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น พัฒนาเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาเองให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและชุมชน และยังเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และยังใช้เป็นเกณฑ์

การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขณะเดียวกันหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพของสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพนอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ให้เข้าสู่มาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถใช้มาตรฐานตรวจสอบผลการเรียนของบุตรหลานของตนได้

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีดังนี้

สาระที่ 1	การอ่าน
มาตรฐาน ท 1.1	ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน
สาระที่ 2	การเขียน
มาตรฐาน ท 2.1	ใช้กระบวนการเขียน เขียนเพื่อสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
สาระที่ 3	การฟัง การดู และการพูด
มาตรฐาน ท 3.1	สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ความคิด ความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์
สาระที่ 4	หลักการใช้ภาษา
มาตรฐาน ท 4.1	เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษา การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
มาตรฐาน ท 4.2	สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม
 มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ
 วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้
 ในชีวิต

2.1.3 คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ
 และคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างดี
2. สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ
4. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาใน
 การพัฒนาคนและสร้างสรรค์งานอาชีพ
5. ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทยภูมิใจและชื่นชมใน
 วรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย
6. สามารถนำทักษะทางภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล
7. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย
8. มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกล

เมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมและ
 ค่านิยม ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
2. เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนด
 แนวทางการปฏิบัติ
4. เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
5. พูดและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ

6. จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน
7. จับใจความสำคัญ และหารายละเอียดของเรื่อง ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนาแสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่อ่านที่ฟังที่ดู
8. เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาถิ่น
9. ใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ
10. ท่องจำบทหรือกรองไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดการเขียน
11. นำปริศนาคำทาย และบทหรือการเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและเล่น
12. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
13. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต
14. มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด
15. มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1. อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น
2. เข้าใจความหมายของคำสำนวนโวหาร การเปรียบเทียบอ่านจับประเด็นสำคัญ รายละเอียดของเรื่อง แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นวิเคราะห์ตีความ สรุปความจากการอ่าน
3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน
4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์
5. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจงการปฏิบัติงานและรายงาน เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ และเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงจดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ
6. สรุปความ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังที่ดู และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิต
7. สนทนา ได้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการ พูดวิเคราะห์ เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน
8. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียน การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งใช้ได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์
9. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย
10. ใช้ทักษะทางภาษาเพื่อประโยชน์ได้ตามจุดประสงค์

11. ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาวรรณคดีและวรรณกรรมให้เห็นคุณค่า และนำประโยชน์ที่ได้รับไปใช้ในชีวิต
12. ท่องจำหรือยกรองที่ไพเราะและมีคุณค่าทางความคิด และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน แต่งกาพย์และกลอนง่าย ๆ
13. เล่านิทานพื้นบ้านและตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่น
14. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน

2.1.4 การจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

การจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนควรดำเนินการโดย

1. เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษารูปแบบ เพื่อจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วุฒิภาวะผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดการบูรณาการ การสอนด้วยแผนความคิด หรือแผนภาพโครงเรื่อง เป็นต้น
2. พัฒนาหรือคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นปัจจัยในการคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรม ทดลองใช้ปรับปรุงแก้ไขจนได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและควรเผยแพร่เพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษា
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ ห้องสมุด สื่อเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในท้องถิ่นและแหล่งอื่น การเรียบเรียง การจัดทำรายงาน การสื่อสาร การสัมภาษณ์ การแสดงผลงาน เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และประกอบอาชีพในอนาคต
4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย ควรจัดให้มีรูปแบบหลากหลายและปรับใช้ได้ในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งเหมาะสมกับคุณลักษณะของผู้เรียนตามแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน ดี เก่ง และมีสุข โดยเฉพาะกระบวนการเรียนรู้เฉพาะ (Specific Learning) ของภาษาไทย ซึ่งเป็นกระบวนการตามธรรมชาติของภาษาไทยที่ใช้ใน

การเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการ กฎเกณฑ์ ทฤษฎี และระเบียบวิธีการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กระบวนการเรียนรู้เฉพาะดังกล่าวที่ครูผู้สอนควรนำมาใช้ได้แก่

- กระบวนการสื่อความ
- ทักษะทางภาษาหรือกระบวนการทางภาษา
- กระบวนการอ่าน
- กระบวนการพูด
- กระบวนการเขียน
- กระบวนการดูหรือฟัง
- กระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะ

กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวนี้จะเป็นเครื่องมือและวิธีการอันสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในการปลูกฝังบุคลิกภาพ (Character) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้เกิดขึ้นได้ คุณลักษณะสำคัญที่ปรากฏ เช่น

- มีความมั่นใจในการใช้ภาษา
- มีเหตุผล
- มีประสิทธิภาพในการสื่อความ
- มีวิจารณญาณในการใช้ภาษา
- มีสุนทรียภาพในการใช้ภาษา
- ใช้ภาษาไทยด้วยความระมัดระวังให้ถูกต้อง
- มีความคิดสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน
- รักและเห็นคุณค่าในการเรียนภาษาไทย
- มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน
- มีมารยาทในการฟัง การพูด
- ใช้ภาษาอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบ
- อนุรักษ์ภาษาในฐานะสมบัติทางวัฒนธรรม

๑๓๑

ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ที่มีความหมายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สถานศึกษาต้องมุ่งดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ

เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกระบวนการอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านภาษาไทยของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.1.5 หลักการเรียนรู้ภาษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหา ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น 3 กลุ่มสาระ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาไทยจึงมีใช้เพียงเป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยทุกคนพึงรักษาให้ธำรงอยู่ แต่ต้องร่วมกันดำเนินการให้คนไทยใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาเยาวชนจึงต้องเข้าใจหลักการการเรียนรู้ภาษาซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและพัฒนาการของภาษาได้อย่างชัดเจน หลักการเรียนรู้ภาษามี ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาของทักษะอื่น ๆ ด้วย เช่น พัฒนาการทักษะการฟังจะส่งผลทางบวกต่อทักษะการพูดและการเขียน เป็นต้น การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จึงไม่แยกฝึกทักษะทีละทักษะจะฝึกทักษะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน

2. ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาไปพร้อมกับการพัฒนาความคิด และฝึกทักษะทางสังคมไปพร้อม ๆ กัน เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษา มีคำใช้อย่างหลากหลาย จะช่วยให้มีความสามารถในการคิด ใช้ภาษาในการคิดกับเพื่อน กับครู กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นการฝึกทักษะทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง

3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างถูกต้อง ด้วยการฝึกฝนการใช้ภาษามีใช้เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาเพียงอย่างเดียว การเรียนภาษาจะต้องเรียนรู้ไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกฝน การเขียนและพัฒนาทักษะภาษาของตน

4. ภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จึงต้องให้ความสำคัญและใช้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังของภาษา และความหลากหลายของภาษา รวมทั้งภาษาท้องถิ่น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับภาษาไทยและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

5. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทักษะทางภาษาเช่นเดียวกันแต่พัฒนาการทางภาษาจะไม่เท่ากัน และวิธีการเรียนรู้จะแตกต่างกัน

6. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารและแสวงหาความรู้ การเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้ภาษาไทยในการวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงการ การตอบคำถาม การตอบแบบสอบถาม ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จึงต้องใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยตัวอักษรเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ตึกนึกคิดความต้องการให้ผู้อื่นทราบทั้งต่อบุคคลและสังคมในชีวิตประจำวัน และยังเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ

3.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ และติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเขียนไว้แตกต่างกันดังนี้

นิตยา ชาญพินิจ (2537 : 2) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญประการหนึ่ง ใช้ในการติดต่อสื่อสาร โดยมีตัวหนังสือตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และประสบการณ์ให้ผู้อื่นทราบ ผู้สื่อสารด้วยการเขียนต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา คือ รู้จักเลือกสรรคำมาใช้ตรงกับ ความหมาย มีความประณีตในการเรียบเรียงคำเพื่อถ่ายทอดความหมายที่ต้องการได้ตรงจุดประสงค์

นภดล จันทร์เพ็ญ (2534 : 91) กล่าวว่า การเขียน คือการแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยอาศัยภาษาตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอดความรู้ตึกนึกคิด ความต้องการ และความในใจของเราให้กับผู้อื่นทราบ การเขียนนี้มีลักษณะการสื่อสารที่ถาวรสามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันนับหมื่นปีถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิม

เปรมจิต ศรีสงคราม (2534 : 3) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การบันทึกความรู้ ความคิด เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น ได้อ่านเพื่อเป็นหลักฐานและเพื่อให้ง่าย

สนิท สัตโยภาส (2545 :142) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่มนุษย์พยายามถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึ้ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อื่นอ่านแล้วเข้าใจตามที่ตนต้องการ

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเขียนคือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียน สามารถตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานนับพันหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิม

3.2 ความสำคัญของการเขียน

ในชีวิตประจำวัน ของมนุษย์เราจะต้องใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดเรื่องราวไม่ว่าจะเป็นการพูด อ่านและเขียน แต่ละทักษะย่อมใช้แตกต่างกันไปตาม เพศ วัย และอาชีพ การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการสื่อสาร ผู้เขียนจะต้องเข้าใจกฎเกณฑ์ในการเขียนให้ถูกต้อง นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

เปรมจิต ศรีสงคราม (2534 : 3) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน ดังนี้

1. ใช้เป็นสื่อ ในการเขียนภาษาไทยมีแบบแผนและถ้อยสำนวนสำหรับใช้โดยเฉพาะ ผู้เขียนจะต้องเขียนให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านอ่านด้วยความเข้าใจ และเพื่อสนองความต้องการของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านรู้อะไรบ้าง
2. เป็นการให้ความรู้ การเขียนให้ผู้อื่นอ่านนั้น ผู้เขียนจะต้องมีจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งคือ การให้ความรู้แก่ผู้อ่าน เพื่อเป็นการพัฒนาสติปัญญาให้ก้าวไกลยิ่งขึ้นกล่าว คือเมื่อผู้อ่านอ่านข้อเขียนนั้นแล้ว สามารถนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองได้
3. เป็นการพัฒนาความคิด ผู้อ่านได้อ่านข้อเขียนที่ผู้เขียนเขียนไว้ ข้อเขียนเหล่านั้นได้พัฒนาความคิด ความเข้าใจ ความต้องการของผู้อ่านได้มากน้อยเพียงไร

สนิท ตั้งทวี (2538 : 118) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญ ดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึกรของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญ หรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย
3. เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
4. เป็นเครื่องมือสนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความเข้าใจ
5. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์
6. เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ความคิดให้กว้างไกล และรวดเร็ว
7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความคิด และความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศทุกวัย

8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบัน และอนาคต
  9. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน
- สนิท สัตโยภาส (2545 : 142) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียน ดังนี้
1. การเขียนมีความสำคัญในแง่ที่เป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและสติปัญญาต่อกันและกัน
  2. การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรม อันเป็นมรดกด้านภูมิปัญญาของมนุษย์
  3. การเขียนช่วยเผยแพร่ และกระจายความรู้ความคิด และข่าวสารได้อย่างกว้างไกล และรวดเร็ว
  4. การเขียนเป็นการบันทึกทางสังคมที่ให้คุณค่า อำนาจประโยชน์อย่างมหาศาลแก่ชนรุ่นหลังทั้งปัจจุบันและอนาคต
  5. การเขียนสามารถสร้างความรักสามัคคีในมนุษยชาติได้เมื่องานเขียนนั้นมีความหมายเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความรักเพื่อนมนุษย์ เป็นงานเขียนที่สร้างสันติสุขแก่สังคมโลก
  6. การเขียนสามารถยึดเป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งได้ในปัจจุบัน
  7. การเขียนสามารถทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้โดยเฉพาะด้านการศึกษาเล่าเรียน

จากแนวคิดดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญ สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามอักขรวิธีตามหลักเกณฑ์ทางภาษาสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และการเขียนยังสามารถยึดเป็นอาชีพได้อีกด้วย

3.3 จุดประสงค์ของการเขียน

ดวงใจ ไทยอุบล (2543 : 14) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อการเล่าเรื่อง เช่น การเล่าประวัติ เล่าประสบการณ์ หรือเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ
2. เพื่ออธิบายคำหรือความ เช่น อธิบายการทำอาหาร
3. เพื่อโฆษณาจูงใจ เช่น การโฆษณาสินค้า โฆษณาภาพยนตร์
4. เพื่อปลุกใจ เช่น เพลงปลุกใจ บทความปลุกใจให้รักชาติ
5. เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำ เช่น บทความเสนอแนะ
6. เพื่อสร้างจินตนาการ เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย บทร้อยกรอง

7. เพื่อล้อเลียนเสียดสี เช่น บทความล้อเลียนเสียดสีเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ
8. เพื่อประกาศ เช่น ประกาศแจ้งความ ประกาศเชิญชวน
9. เพื่อวิเคราะห์ เช่น วิเคราะห์ข่าว วิเคราะห์เหตุการณ์
10. เพื่อวิจารณ์ เช่น วิจารณ์หนังสือ วิจารณ์บทความ วิจารณ์สารคดี วิจารณ์ตำรา

11. เพื่อทำข่าว เช่น การเสนอข่าวประเภทต่าง ๆ คือ ข่าวการเมือง ข่าวธุรกิจ

12. เพื่อเขียนเฉพาะกิจ เช่น เขียนจดหมาย เขียนการ์ตูน เขียนรณานัติ

ทัศนีย์ สุขเมธี (2542 : 34) กล่าวถึงจุดประสงค์การเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการเขียนที่ถูกต้อง รู้จักใช้ภาษาที่ดี และถูกต้องตามอักขรวิธีและตามลำดับสากลนิยม
2. เพื่อฝึกให้รู้จักลำดับความคิด และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้อื่นเข้าใจ
3. ให้รู้จักสังเกตและเลือกเฟ้นถ้อยคำ สำนวน โวหาร มาใช้ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและตามที่นิยมกัน
4. เพื่อให้เห็นความสำคัญของภาษาเขียนในการติดต่อสื่อความหมาย และ
5. เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาเขียนและภาษาพูด
6. ส่งเสริมการเขียนหนังสือได้เร็ว อ่านง่ายชัดเจน และสะอาดเรียบร้อย
7. ส่งเสริมให้มีจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถถ่ายทอดความนึกคิดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย ได้อย่างแจ่มแจ้ง
8. ฝึกการเขียน คัดลายมือให้อ่านง่ายชัดเจนสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย
9. ให้รู้จักเขียนเรียงความย่อความ จดหมาย และการเขียนประเภทอื่น ๆ ที่ควรทราบสามารถเขียนได้ถูกต้องตามแบบแผน และได้ประโยชน์ตรงตามจุดมุ่งหมาย
10. ให้รู้จักลำดับความคิด และสาระสำคัญตลอดจนให้มีศิลปะในการเขียนเพื่อให้เข้าใจง่าย

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเขียนมีมากมาย การจะเขียนได้ดีต้องวิเคราะห์ว่าผู้อ่านเป็นใคร เพื่อจะได้เลือกใช้ภาษาเขียนตอบสนองความต้องการของผู้อ่าน จึงจะทำได้งานเขียนประสบความสำเร็จ

3.4 ประโยชน์ของการเขียน

เปรมจิต ศรีสงคราม (2534 : 12) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนไว้ดังนี้

1. ทำให้มีการพัฒนาความคิด ประสบการณ์ที่ผู้เขียนพบมาและเขียนให้ผู้อื่นอ่าน เมื่ออ่านแล้วจะได้รับความรู้ทางปัญญา สามารถนำความรู้ที่ได้มานั้นไปพัฒนาความคิดให้ก้าวไกลไม่สับสน ในขณะที่เดียวกัน ก็นำความรู้ที่ได้อ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมต่อไป
2. ทำให้เขียนได้ถูกต้อง ข้อความใด ๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการเขียนจดหมาย เขียนเรียงความ เขียนย่อความ เขียนบันทึกข้อความ เขียนคำโฆษณา ที่ได้อ่านนั้น จะช่วยทำให้เขียนได้ถูกต้องในเรื่องตัวสะกดการันต์และในแต่ละครั้งที่อ่านจะช่วยให้จดจำคำต่าง ๆ ได้แม่นยำขึ้น
3. เกิดข้อคิดเห็นและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านข้อเขียนแบบต่าง ๆ ในบางครั้งผู้อ่านสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปเป็นข้อคิดในการดำเนินชีวิต
4. ทำให้มีความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ในการอ่านข้อความที่เขียนในบทความ สารคดี หนังสือพิมพ์ ฯลฯ นั้นผู้อ่านจะได้รับความรู้ใหม่ ๆ คำศัพท์ใหม่ ๆ จำนวนใหม่ ๆ ที่ผู้อ่านไม่เคยพบมาก่อน และสามารถนำมาใช้ได้ต่อเมื่อได้พิจารณาแล้วว่าสิ่งที่อ่านนั้นให้ประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันคำศัพท์ใหม่ ๆ นั้นจะต้องเป็นคำสุภาพและไพเราะด้วย

สมปิต ตัญตรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2545 : 9) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนไว้ดังนี้

1. การเขียนช่วยสร้างเสริมปัญญา บุคคลใช้สติปัญญาในการกระทำข้อมูลที่ได้รับพร้อมกับจัดระบบเพื่อส่งออกด้วยการเขียน
2. ช่วยสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยถ่ายทอดความเข้าใจ และประสบการณ์ของบุคคลไปสู่สังคม
4. ช่วยผ่อนคลาย และระบายความรู้สึก
5. ช่วยบันทึกผลการค้นคว้า
6. ช่วยในการเรียนรู้ และพัฒนาคน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเขียนก็คือ ทำให้ผู้เขียนมี การพัฒนาความคิด มีความรู้ใหม่ ๆ เกิดข้อคิดใหม่ ๆ ผู้เขียนจะเขียน ได้ถูกต้องมากขึ้น สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันได้

3.5 เทคนิค และ แนวทางส่งเสริมการเขียนในระดับประถมศึกษา

การสอนเขียนเป็นวิธีที่สลับซับซ้อน และยากที่จะให้ผู้เรียนเขียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ครูสามารถจะช่วยนักเรียนได้โดยการฝึก และใช้เทคนิควิธีการส่งเสริม

ความสามารถนักเรียนได้ ซึ่งเป็นสิ่งท้าทายความสามารถของครูเป็นอย่างมาก หากครูสามารถนำเทคนิควิธีการไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน หรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องการ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายคนเสนอเทคนิคแนวทางการส่งเสริมการเขียนไว้ ดังนี้

บันทึก พุทธศักราช (2535 : 49 - 55) ได้กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการเขียนว่าควรได้รับการส่งเสริมที่เป็นไปอย่างอิสระ ดังนี้

1. ส่งเสริมบอกชื่อภาพ เขียนอธิบายภาพ

เด็กระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1-2 สนใจที่จะวาดภาพมาก การวาดภาพเป็นการส่งเสริมการสร้างจินตนาการของเด็ก จึงควรส่งเสริมให้เด็กได้วาดโดยอิสระ ดังนั้นควรให้เด็กวาดภาพอะไรก็ได้ แต่ต้องเขียนบอกชื่อภาพด้วย

1.1 กิจกรรมการส่งเสริมการแสดงออกทางภาษา ไม่ควรจำกัดเฉพาะการเขียน ควรจัดกิจกรรมการฝึกและพัฒนาการพูด ควบคู่กันหลายลักษณะสลับกันไป

1.2 ส่งเสริมการเขียนบอกรายละเอียดและเขียนบรรยายภาพ

เด็กแรกเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หากได้รับการฝึกฝนให้เรียนอ่านจากแผนภูมิประกอบภาพจะใช้ภาษาเขียนเป็นประโยคได้ดี ดังนั้นควรส่งเสริมให้วาดภาพโดยอิสระ จะเขียนอธิบายภาพได้ดี

1.3 การส่งเสริมการเขียน โดยเติมคำบรรยายภาพหรือบอกภาพ

จากการเขียนภาพโดยอิสระ และบรรยายภาพ เด็กย่อมได้ฝึกเขียนตามความสนใจของตนได้มาก ระยะหรือลำดับต่อมา หรือกิจกรรมที่ควรฝึกควบคู่กันก็โดยกำหนดภาพและคำบางส่วนแล้วให้เด็กเติมคำในประโยคที่บอกภาพให้สมบูรณ์

2. ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์และนิทานที่ฟัง ควรจัดแนวส่งเสริม ดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้เขียนเล่ากิจกรรมประจำวัน ว่าคนได้ทำอะไรบ้างในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง

2.2 ส่งเสริมการเขียนเล่าประสบการณ์หรือเหตุการณ์ ครูอาจวางแนวโครงเรื่องให้เขียนโดยให้ผู้เขียนตอบคำถาม

2.3 การส่งเสริมการเขียนนิทานที่เคยฟังมา ครูจะต้องชี้แนะการวางโครงเรื่องและให้เด็กตั้งคำถามตนเองก่อนที่จะเขียน

3. ส่งเสริมการเขียนเพื่อแสดงความต้องการของตน ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความต้องการพื้นฐานและความต้องการที่เป็นความใฝ่ฝันแห่งชีวิต เด็กเองก็มีความต้องการหลาย ๆ ด้าน ครูจึงควรให้นักเรียนได้แสดงออกมาให้มาก

4. ส่งเสริมการเขียนหรือแสดงความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ (เขียนโดยอิสระ) ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยครูอาจช่วยกำหนดสถานการณ์ แล้วให้เด็กเขียนบอกความรู้สึกต่อสิ่งเหล่านั้น

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2537 : 51- 52) กล่าวถึงเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ทางการเขียนไว้ดังนี้

1. เทคนิคการคัดลอก
2. เทคนิคการเติมคำให้สมบูรณ์
3. เทคนิคการเปลี่ยนคำให้แตกต่างไปจากคำเดิม
4. เทคนิคการเขียนตามกรอบที่กำหนดให้
5. เทคนิคการเรียงความแบบชี้แนะ
6. เทคนิคการใช้ภาพประกอบการเขียน
7. เทคนิคการเขียนโดยใช้ข้อมูลจากแผนผัง ตารางกราฟและแผนภูมิ
8. เทคนิคการพูดปากเปล่าเพื่อเสริมการเขียน
9. เทคนิคการใช้บทสนทนาเพื่อเสริมการเขียน
10. เทคนิคการเขียนโดยใช้ทักษะสัมผัส

ชาญวิทย์ พรนภดล (2543 : 37) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ทางการเขียนเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นไว้ว่า

1. ฟังการฟังเพื่อให้เด็กสามารถแยกเสียงคำพ้องหรือคำที่มีเสียงคล้ายกัน
2. เมื่อเด็กรู้จักพยัญชนะและสระมากขึ้น ให้เด็กเลือกพยัญชนะและสระมาผสมคำตามทีครูดอกเสียง
3. เมื่อเด็กอ่านหนังสือเจอคำศัพท์ใหม่ ให้ออกเสียงคำศัพท์นั้นโดยสะกดคำและเขียนไปพร้อม ๆ กันเพื่อรู้จักคำ
4. สอนตามหลักภาษาอย่างช้า ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กเขียนผิดให้เด็กคัดคำผิดซ้ำแล้วใช้วิธี “จำ” จนขึ้นใจ
5. ใช้วิธีดู เปิด เขียน ตรวจสอบ เป็นวิธีที่ได้ผลดี เริ่มต้นโดยให้เด็กคัดคำศัพท์ที่มักเขียนผิด คำศัพท์ที่หายบท ต่อมาลองเปิดสมุดเขียนคำศัพท์นั้นจากความจำ เมื่อเขียนได้ดีขึ้นให้เขียนคำศัพท์ตามคำบอกแล้วค่อยตรวจทานแก้ไข
6. ให้เด็กแต่งประโยค จากคำศัพท์ที่เด็กรู้หรือคำที่ครูกำหนด
7. เติมคำหรือข้อความในประโยคให้สมบูรณ์ ให้เด็กเรียงประโยคใหม่ให้ถูกต้อง
8. ให้เด็กเรียงความจากคำศัพท์ หาวิธีการที่ทำให้เด็กจำคำได้รวดเร็ว และแม่นยำ

9. ให้เด็กเติมคำในช่องว่าง หรือใช้คำศัพท์อื่นที่มีความหมายเหมือนกันแทนแล้ว
ตรวจทานแก้ไข

10. ใช้สีเพื่อเน้นคำบางคำ เช่น คำการันต์ คำประวิสรรชนีย์ เป็นต้น

11. เตือนเด็กล่วงหน้าให้ระวัง สะกดผิด

12. ช่วยให้เด็กรู้จักเดา คำ จากเนื้อเรื่องหรือบริบท เช่น ท/ธ เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ

ใช้ ธ

13. คำที่สะกดด้วย ร/ล มักจะสะกดด้วยตัวเดียวกันทั้งทั้งคำ เช่น กระจอก ลูกลี้ลูกลอน
เหลวไหล พลุกพล่าน หรุหร่า ผลิผลาม เป็นต้น

14. ใช้โคลงกลอน หรือร้อยแก้วร้อยกรอง เพื่อจำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับคำควบกล้ำและ
สระบางตัว เช่น ทร อ่าน “ซ” การใช้สระ “ไ” คำที่ใช้ “บร” เป็นต้น

15. คำพ้องเสียงอาจใช้วิธีจำคำ จากความหมายของคำ เช่น กำนัด - กำนัน,
สมุทร- สมุด, บาท- บาด-บาตร, โจทย์ - โจทก์, ประทาน- ประ찬

16. คำที่มีหลายความหมายอาจจำในรูปประโยค

17. ทบทวนบทเรียนโดยการทำให้แบบฝึกหัดบ่อย ๆ จากหนังสือหลาย ๆ เล่ม เพื่อให้เด็ก
ไม่เบื่อ

18. ให้เด็กฝึกอ่านและเขียนจากหนังสือเล่มอื่นด้วย จะได้ทราบว่าเด็ก “รู้จริง รู้แจ้ง”
ไม่ใช่เดา

เอเรียล (Ariel. 1992 : 426) กล่าวถึงเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ทางการเขียนไว้
ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเขียนให้สัมพันธ์กันระหว่างความรู้พื้นฐานและความสนใจ
ของแต่ละคน

2. จัดประสบการณ์ทางการเขียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ
พัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก

3. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถทางการเขียน โดยเริ่มจากการเขียน เรื่อง
ง่าย ๆ ตามประสบการณ์ของเขา

4. ควรให้คำแนะนำในเรื่องการใช้คำที่เหมาะสมในการเขียน

5. ให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะในการเขียนเพื่อการสื่อสารด้วยวิธีการง่าย ๆ

6. ให้เด็กมีรูปแบบที่ถูกต้องในการแสดงออกทางความคิดด้านการเขียน โดยมีครูเป็น
แบบอย่างที่ดี

7. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและหาวิธีสะกดคำด้วยตัวเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ
8. การให้แรงเสริมแก่ตัวเด็ก
9. สอนให้เด็กมีทักษะในการลำดับเรื่องราวที่ตนเขียนออกมา
10. จัดกิจกรรมทางการเขียนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้รู้จักโครงสร้างของไวยากรณ์

4. การวัดและประเมินผลการเขียน

การจัดการเรียนรู้ทางการเขียน นอกจากต้องอาศัยวิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้ว การวัดผลประเมินผลก็เป็นกระบวนการสำคัญเพื่อให้ทราบความสามารถในการเขียนของนักเรียน การกำหนดกฎเกณฑ์การประเมิน ช่วยให้เกิดความชัดเจนในการประเมินว่าจะประเมินในเรื่องใดบ้าง สำหรับแนวทางในการประเมินผลการเขียนได้มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

กรณีการ์ พวงเกษม (2533) ได้เสนอแนะวิธีการวัดผลด้านการเขียนเรียงคำ กลุ่มคำ การเขียนประโยคให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน เช่น การเขียนบรรยายภาพ เขียนเรื่องจากภาพ เขียนเรื่องจากคำ เขียนเรื่องจากประสบการณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ประเมินผลตามจุดมุ่งหมาย โดยใช้ข้อสอบอัตนัยและตรวจให้คะแนนโดยวิธีการจัดอันดับคุณภาพ วิธีนี้เป็นวิธีที่วัดได้ถูกต้องที่สุดเพราะสามารถวัดนักเรียนได้ตรงจุดมุ่งหมาย แต่มีปัญหาด้านการวัดผล คือ เรื่องความยุติธรรมในการให้คะแนนต้องเสียเวลา

2. ประเมินผลด้วยข้อสอบปรนัยตามแนวของ E.T.S.(Education Testing Service) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องการทดสอบที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในรัฐนิวยอร์กซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการวัดความสามารถด้านการเขียนดังนี้

- 2.1 ด้านความสามารถในการเขียน
- 2.2 ด้านความสามารถในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ
- 2.3 ด้านการรวบรวม และจัดระเบียบความคิดสมเหตุสมผล
- 2.4 ด้านความสามารถในการใช้ถ้อยคำสำนวนให้เหมาะสมกับความหมาย

ยาวดี วิบูลย์ศรี (2540 : 250 – 255) ได้เสนอแนะถึงระบบมาตราของการให้คะแนน สอบความเรียงว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ระบบมาตราอันตรภาคชั้น (Interval scale) เป็นระบบของการให้คะแนนที่กำหนดให้ช่วงชั้นคะแนนแต่ละช่วงมีขนาดเท่ากัน ในระบบนี้ระยะห่างจากช่วงหนึ่งไปยังอีกช่วงหนึ่ง

จะต้องเท่ากันตลอด ในแต่ละสเกลผู้ตรวจให้คะแนนย่อมสามารถกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ และน้ำหนักของแต่ละเกณฑ์ขึ้นได้ตามความเหมาะสม ในการตรวจให้คะแนนจะต้องยึดกฎต่อไปนี้

1.1 การตรวจให้คะแนนจะต้องไม่คู่ชื่อของผู้สอบ

1.2 อ่านคำตอบครั้งที่ 1 ให้คะแนนตามกฎแต่ละข้อ เก็บคะแนนไว้เป็นความลับแล้วสลับที่ต่าง ๆ ของคำตอบใหม่ทั้งหมด อ่านซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หรือไม่ก็ให้ผู้ตรวจอีกคนหนึ่งตรวจให้คะแนน

ระบบการให้คะแนนแบบนี้ เป็นระบบที่ยุ่งยากและใช้เวลามาก แต่เป็นระบบที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพราะเป็นการให้คะแนนอย่างเป็นระบบและมีแนวคำตอบที่แน่ชัด

2. ระบบมาตราจัดลำดับ (Ordinal scale) เป็นระบบการให้คะแนนที่ผู้ตรวจจะอ่านคำตอบของทุกคนผ่านไปหนึ่งเที่ยว เพื่อทราบโครงสร้างโดยส่วนรวมของคำตอบ จากนั้นผู้ตรวจจะอ่านคำตอบของแต่ละคนอย่างละเอียดอีกครั้ง และจะจัดลำดับคุณภาพของคำตอบที่เห็นว่าดีที่สุดเรียงลงไปตามลำดับจนถึงคำตอบที่เห็นว่าใช้ไม่ได้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกเกณฑ์ไปพร้อม ๆ กัน คำตอบของผู้ตอบก็จะได้รับการเรียงคุณภาพ จากนั้นผู้ตรวจให้คะแนนก็จะอ่านพิจารณาอีกรอบและพยายามจัดลำดับที่แท้จริงที่ถูกต้องที่สุด หรือไม่ก็ให้ผู้ตรวจอีกคนหนึ่งช่วยตรวจให้คะแนน การตรวจและพิจารณาตัดสินให้คะแนนก็ต้องทำในลักษณะที่ไม่คู่ชื่อของผู้สอบและไม่ทราบผลของการตรวจครั้งก่อน จากนั้นจะนำลำดับที่ทั้งสองครั้งมาหาค่าเฉลี่ยและเปลี่ยนลำดับออกมาเป็นอันดับคะแนนตามความเหมาะสม

3. ระบบมาตราจัดประเภท (Nominal scale) เป็นระบบการให้คะแนนที่ผู้ตรวจสามารถที่จะใช้วิธีจำแนกคำตอบของผู้ตอบออกเป็นประเภทตามลำดับคุณภาพ เช่น แบ่งลำดับการให้คะแนนออกเป็น เกรค ก ข ค ง และ จ หรือจัดประเภทออกเป็น ดีมาก ดี ใช้ได้ พอใช้ และต้องปรับปรุง เป็นต้น โดยขั้นแรกผู้ตรวจจะใช้วิธีอ่านคำตอบของผู้ตอบทุกคนให้ตลอด แล้วจึงอ่านอีกครั้งเพื่อจัดประเภท โดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเป็นหลักในการพิจารณาร่วมกันไปในคราวเดียวกัน ระบบการให้คะแนนแบบนี้จะมีลักษณะไม่ต่างจากการเรียงอันดับมากนัก กล่าวคือแทนที่จะเป็นการเรียงลำดับลงไปเรื่อย ๆ ในคำตอบของผู้สอบทุกคน กลับเรียงคำตอบของผู้สอบออกเป็นประเภท ตามที่ได้จัดหรือกำหนดไว้ก่อนแล้ว ในการตรวจก็อาจใช้ระบบคนเดียวตรวจจัดแยกประเภทแล้วพิจารณาตรวจใหม่อีกครั้งหนึ่ง หรือไม่ก็ให้คนสองคนตรวจพิจารณาจัดแยกประเภท โดยต้องยึดเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งไว้เป็นหลักในการแบ่ง ไม่ใช่เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผู้เข้าสอบด้วยกันว่าใครเก่ง อ่อน กว่าใคร

นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ระบบมาตรฐานตรรกะชั้นเป็นระบบที่ต้องใช้เวลามากกว่าสองระบบหลัง แต่ก็ยังเป็นระบบที่เป็นประโยชน์มากที่สุด รวมทั้งผู้ตรวจสามารถให้คะแนนได้อย่างมีความคงที่ในการตรวจมากที่สุด

เสาวลักษณ์ รัตนวิษ (2531 : 54 - 5) ได้กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรื่องไว้ ดังนี้

1. การลำดับเรื่อง ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อความอย่างต่อเนื่อง ไม่สับสน
  2. การลำดับความคิด ได้แก่ การสื่อความคิดที่ชัดเจน ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจถึงความต้องการของผู้เขียน
  3. การใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ การผูกประโยค การสะกดคำ ไวยากรณ์ใช้ อย่างถูกต้อง
  4. การสื่อความหมาย ได้แก่ การเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 281 - 283) ได้กำหนดเกณฑ์ในการเขียนเรียงความ เขียนเรื่องจากภาพ หรือมีภาพให้แล้วนักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นอาภพิจารณาจากเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบ
องค์ประกอบหมายถึง ความถูกต้องตามลักษณะการเขียนเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้
คะแนน 0	ไม่มีเนื้อเรื่อง
คะแนน 1	มีเนื้อเรื่อง แต่ขาดองค์ประกอบอื่น
คะแนน 2	มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป
2. เนื้อหา
เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นน่าสนใจ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
คะแนน 0	เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด
คะแนน 1	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด
คะแนน 2	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีข้อมูลสนับสนุน
คะแนน 3	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุน
คะแนน 4	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน

3. ความคิดเชิงสร้างสรรค์

ความคิดเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอที่น่าสนใจ สอดแทรกคติข้อคิด หรือ ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้ดังนี้

- คะแนน 0 ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
- คะแนน 1 มีแนวคิดที่แปลกใหม่
- คะแนน 2 มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม
- คะแนน 3 การนำเสนอที่น่าสนใจ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม
- คะแนน 4 การนำเสนอที่น่าสนใจ สอดแทรกคติ ข้อคิด ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติ มีแนวคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่าต่อตนเอง และสังคม

5. การใช้ภาษา

การใช้ภาษา หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวน โวหาร หรือ คำประพันธ์ ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน และการลำดับความไม่วกวน คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์การให้ดังนี้

- คะแนน 0 ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง
- คะแนน 1 ใช้ภาษาถูกต้อง
- คะแนน 2 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน
- คะแนน 3 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน
- คะแนน 4 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหาร หรือคำประพันธ์ ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

6. อักษรวิธี

อักษรวิธี หมายถึง การสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน 0 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด เกิด 12 แห่ง
- คะแนน 1 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 10 - 12 แห่ง

คะแนน 2 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด
7 - 9 แห่ง

คะแนน 3 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด
4 - 6 แห่ง

คะแนน 4 สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้สัญลักษณ์ เครื่องหมายวรรคตอนผิด
1 - 3 แห่ง

หมายเหตุ การนับคำผิด ถ้าผิดซ้ำคำเดียวกันให้นับเป็น 1 แห่ง

7. ความสะอาด

ความสะอาด หมายถึง ลักษณะโดยทั่วไปของชิ้นงาน โดยภาพรวม ตัวอักษรอ่าน
ง่าย สะอาด และเป็นระเบียบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 0 ตัวอักษรอ่านยาก หรือสกปรก

คะแนน 1 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด ขาดความเป็นระเบียบ

คะแนน 2 ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด เป็นระเบียบ

จากแนวคิดข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การประเมินผลการเขียนมีหลักเกณฑ์ที่
ยุติธรรม ครอบคลุมถึงความสามารถในทุก ๆ ด้านของนักเรียน งานเขียนทุกชิ้นจึงเป็น
งานเขียนที่มีคุณค่าควรแก่การยอมรับ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการพัฒนาความคิดของนักเรียน
และจัดโอกาสให้นักเรียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ครูจะต้องใช้สิ่งเร้ากระตุ้นให้
นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคิด เกิดจินตนาการ แล้วเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาที่สละสลวย
ด้วยรูปแบบการเขียนตามความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นการประเมินผลการเขียนครูควร
พิจารณาความสามารถและพัฒนาการเฉพาะตัวของเด็ก ไม่ควรนำผลงานเด็กมาเปรียบเทียบกัน
และที่สำคัญที่สุดครูจะต้องมีหลักเกณฑ์การประเมินผลไม่ตัดสินไปตามความรู้สึกหรือความคิดของ
ครูเอง

5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ส่วน คือ งานวิจัยในประเทศ
และงานวิจัยต่างประเทศซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สันติ มุ่งหมาย (2538) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านในใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านจากรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น มีจำนวนผู้ที่ได้รับคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านในใจ ผ่านเกณฑ์ประเมินมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนจากแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านจากรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านในใจสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

วิไล ปฐมปัทมะ (2539) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์สูงกว่าความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัลยา ไตรศรีศิลป์ (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนากิจกรรมการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แผนการสอนที่ใช้กิจกรรมการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน และนอกจากนี้ผู้เรียนยังมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์ในระดับมัธยมศึกษา

ธนิศา แสตนปัญญา (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนชุดฝึกเขียนเรียงความกับวิธีการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนชุดฝึกเขียนเรียงความ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณ โสดาราช (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนเขียนตามแนวของ Furner กับการสอนเขียนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มที่สอนเขียนตามแนวของ Furner มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มที่สอนเขียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จตุมา นาควรรณ (2544) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการสอนเขียนโดยใช้เทคนิคระดมสมอง และผังความคิด ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิด สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ระดับความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเอง โดยภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

สมชาย รัตนทองคำ (2545) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษากายภาพบำบัด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูง กว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และทั้งสองกลุ่มมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ของรายวิชาซึ่งกำหนดไว้ร้อยละ 60

สมหมาย ปวะบุตร (2546) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาความสามารถทางการเขียน และความสนใจในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนแบบ 4 MAT ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนแบบ 4 MAT กับที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนตามแนวการสอนของนักวิชาการ มีความสามารถทางการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนแบบ 4 MAT กับที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนตามแนวการสอนของนักวิชาการ มีความสนใจในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินตนา งามเจริญมงคล (2547) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน Action Learning เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างองค์ความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขอนแก่นวิเทศศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Action Learning ในการพัฒนาทักษะการสร้างองค์ความรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง และการดำเนินชีวิตในสังคม มีการพัฒนาทักษะการสร้างองค์ความรู้เพิ่มขึ้นทุกทักษะในทุกวงจร แต่

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือมีนักเรียนที่ได้คะแนนถึงร้อยละ 70 อยู่ ร้อยละ 35.3 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ที่กำหนด

ดวงพร แอกทอง (2547) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 5 หน่วยการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมโดยใช้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม เป็นขั้นที่นักเรียนเตรียมข้อมูลล่วงหน้า 2) ขั้นนำ ผู้วิจัยสร้างความสนใจหรือทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นประสบการณ์ นักเรียนได้ประสบการณ์ทั้ง ประสบการณ์จริงและจำลอง ด้วยการสำรวจ การศึกษาใบงาน การสัมภาษณ์ 4) ขั้นสะท้อนและอภิปราย 5) ขั้นความคิดรวบยอด นักเรียนเสนอผลการอภิปรายต่อชั้นเรียนและสรุปร่วมกับผู้วิจัย 6) ขั้นประยุกต์ เป็นขั้นที่นักเรียนแสดงความรู้ออกมาในรูปผลงานการเขียนผังความคิด การเขียนบรรยาย สำหรับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่ขั้นประสบการณ์เพราะ นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ขั้นประยุกต์เป็นขั้นที่นักเรียนชอบรองลงมา เพราะได้ แสดงความรู้ของตนให้เกิดเป็นผลงาน สำหรับขั้นสะท้อนและอภิปราย นักเรียนใช้เวลาเกินกำหนด ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะมีปัญหาด้านการอ่านและเขียนสะกดคำ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะในการทำงานกลุ่ม และมีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยคะแนนเฉลี่ย 75.86 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละที่กำหนดร้อยละ 80.76 นักเรียนมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรปฏิบัติตนต่อสิ่งแวดล้อมก่อนเรียนร้อยละ 42.82 และหลังเรียนร้อยละ 55.64

พัชรินทร์ เสาศึก (2548) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการเขียนคำยักวิชาภาษาไทยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3) โดยใช้เกม ผลการวิจัยพบว่า

1. เกมที่นักเรียนเคยมีประสบการณ์ในการเล่นมาแล้วและชอบ มีจำนวน 4 เกม คือ เกมปิงโกตัวการ์นต์ คะแนนเฉลี่ย 8.58 เกมประลองความจำ คะแนนเฉลี่ย 8.50 และเกมมาหาหัวใจ คะแนนเฉลี่ย 8.41 สำหรับเกมที่นักเรียนไม่ชอบ คือ เกม ประสมคำ คะแนนเฉลี่ย 7.58

เกมใหม่ที่นักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเล่นมาก่อน และชอบมีจำนวน 6 เกม คือ เกมตาไวได้คำ คะแนนเฉลี่ย 8.83 รองลงมา คือ เกมเก็บของเข้ากล่อง คะแนนเฉลี่ย 8.70 เกมทำดาว คะแนนเฉลี่ย 8.54 เกมบันไดดาว คะแนนเฉลี่ย 8.54 เกมรถแข่ง คะแนนเฉลี่ย 8.45 และเกมชิงดี คะแนนเฉลี่ย 8.25 สำหรับเกมที่นักเรียนไม่ชอบ คือ เกมคนตาพิพย์ คะแนนเฉลี่ย 8.16 และเกมจัดสวน คะแนนเฉลี่ย 8.29

ลักษณะของเกมที่ชอบจะพบว่า มีวิธีการเล่นที่ไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาน้อย รู้ผลแพ้ ชนะ เร็ว มีการเคลื่อนไหวร่างกาย สำหรับเกมที่ไม่ชอบ จะพบว่าวิธีเล่นหลายขั้นตอน ใช้สื่ออุปกรณ์หลายอย่าง ใช้เวลานานในการเล่น และไม่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย

2. นักเรียนจำนวนร้อยละ 79.17 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

งานวิจัยต่างประเทศ

แมรี่ (Mary, 1997) ได้นำวิธีการผังความคิด (Mind-mapping Approach) มาใช้สอนวิชาคณิตแก่นักเรียนจำนวน 639 มีครูรับผิดชอบร่วมกันสอนจำนวน 45 คน จากการศึกษาพบว่าวิธีการผังความคิดสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรขาคณิตได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการผังความคิดนั้นมีคุณค่าต่อการเรียนรู้วิชาเรขาคณิตของนักเรียนมากกว่าวิธีการดั้งเดิมที่ครูเคยใช้อยู่

เดอ์ ครูฟ (De Kruijff, 2000) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในการที่จะกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะเขียน เพราะนักเรียนแต่ละคนมาจากพื้นฐานและสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมือนกัน ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการเขียน แต่ทักษะการเขียนสามารถพัฒนา ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงได้ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ โดยการกระตุ้นความสนใจ ได้รับความสนใจนักเรียนให้เกิดพฤติกรรมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนพอสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะทักษะการเขียนเป็นทักษะที่จะต้องได้รับการฝึกบ่อย จึงจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะและความชำนาญ หากนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จนทำให้เกิดทักษะและความชำนาญย่อมส่งผลให้ความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้น